

AKUZATIV

Akuzativ je padež koji označuje da glagolska radnja potpuno obuhvaća neki predmet.

• *Akuzativ odgovara na pitanje: KOGA? ŠTO?*

• *Akuzativ dolazi uz:*

GLAGOLE: - Čitam KNJIGU.

PRIDJEVE: - Tvoj kovčeg je težak JEDNU TONU.

PRIJEDLOGE: kroz, među, mimo, na, nad, niz, o, po, pod, pred, među, u, uz, za.

- Idem u KINO.
- Prolazi kroz ŠUMU.

• *Akuzativ u rečenici dolazi kao:*

BLIŽI OBJEKT uz prijelazne glagole - gdje:

a) *Radnja glagola mijenja objekt* (čistiti, prati, otvoriti, zatvoriti, probuditi, uspavati, smiriti, oživiti, opiti, zgužvati...)

- Čistim KUĆU.
- Probudio je OCA.

b) *Objekt je rezultat radnje* (načiniti, napraviti, graditi, sašiti, dovršiti, osnovati, napisati, izmisliti, pojesti, popiti, ubiti, udaviti, potrošiti...)

- Ubio je svoju ŽENU.
- Potrošio je NOVAC.

c) *Radnja obuhvaća objekt* (udariti, dodirnuti, uhvatiti, upotrebljavati, posuditi, ispitati, milovati, pogoditi, baciti, maziti...)

- Razmazila je SINA.
- Udario je ŽENU.

d) *Radnja mijenja mjesto i kretanje objekta u prostoru* (premjestiti, nositi, dići, svući, izvaditi, staviti, poslati, prevesti...)

- Donesi KNJIGU!

e) *Radnja je nadoknada* (zamijeniti, platiti, osvetiti...)

- Platio je ŠTETU.
- Nitko ne može nadoknaditi MAJKU.

f) *Radnja izriče opažanje* (gledati, vidjeti, opaziti, slušati, osjećati, mirisati, razumjeti, pamtiti, upoznati...)

- Slušam ozbiljnu GLAZBU.

g) *Radnja pokazuje promjenu mjesta ili odnosa* (okružiti, obići, susresti, otkriti, poklopiti, dobiti, prodati, kupiti, posvojiti...)

- Dobio je NAGRADU.
- Prodao je SAT.

h) *Radnja pokazuje posjedovanje* (imati, posjedovati...)

- Imam KUĆU.

i) *Radnja pokazuje osjećaje* (cijeniti, mrziti, voljeti, poštovati, žaliti...) *i voljna zbivanja* (tražiti, htjeti)

- Cijenim BRATA.
- Tražim SOBU.

j) radnja izriče sposobnost subjekta (znati, plesati, svirati...)

- Ona dobro zna MATEMATIKU.
- Moj brat svira KLARINET.

k) objekt određuje stanje subjekta (doživjeti, podnositi, trpjeti...)

- Ona ne podnosi VOŽNJU brodom.
- Doživjeli smo BRODOLOM.

l) radnja izriče kretanje u prostoru (obići, proći, prekoračiti, preskočiti, preplivati, pretrčati...)

- Preskočio je OGRADU.
- Pretrčala sam ULICU.

m) radnja izriče bivanje u vremenu (provesti, proživjeti, prespavati, presjediti..)

- Prespavao je RUČAK.
- Proveli smo DUGU NOĆ u strahu.

DALJI OBJEKT (s prijedlozima)

- Kako mamina smrt djeluje na NA NJ?
- Znaš li za NEKU SOBU?

LOGIČKI SUBJEKT

- Boli ME srce.
- MARIJU je sram.
- Svrbi ME dlan.
- NJEGA nije briga.
- Može raditi što GA je volja.

PRILOŽNA OZNAKA

- a) vremena - Ostajem CIJELU GODINU u Zagrebu.
 - PROŠLI TJEDAN je došao kući.
 - U ONO DOBA nisu postojala razvijena tehnička pomagala.

b) mjesta - Idem U KINO. Dođi PRED KUĆU.

c) namjene - To su šalice ZA CRNU KAVU.

d) uzroka - Dobio je pet godina zatvora ZA PRONEVJERU.

e) načina - Kuham NA ISTI NAČIN.

PRIJEDLOZI S AKUZATIVOM

KROZ - pokazuje:

- a) kretanje - Moraš proći KROZ ŠUMU.
 - Prošao je KROZ MNOGE NESREĆE.
 b) način (na pitanje: kako!) - Marija govori KROZ NOS.
 c) vrijeme (na pitanje: kada?) - Doći ću KROZ GODINU dana.

NA - kazuje:

- a) mjesto (na pitanje: kamo?) - Vraćam se NA FAKULTET.
 - Putujem NA SARDINIJU.
 b) način (na pitanje: kako?) - Napraviti ću to NA BRZU RUKU.
 c) vrijeme (na pitanje: na koliko?)
 - Došao je u Zagreb NA JEDNU GODINU.
 d) uzrok - Uradio je to NA NAGOVOR svojih prijatelja.

NAD - označava mjesto (na pitanje: kamo?)

- Postaviti lampu NAD ULAZ.

PO - kazuje:

- a) *svrhu radnje* - Idem *PO* KRUH I MLIJEKO. Idem *PO* MISLAVA.
- b) *korist ili štetu radnje* - Bit će loše *PO* TEBE.
- c) *način* - Idem *PO* SVAKU CIJENU.

POD - označava:

- a) *mjesto* (na pitanje: kamo?) - Stavi noge *POD* STOL!
- b) *način* - Neće doći ni *POD* KOJU CIJENU.
- c) *vrijeme* - Neću valjda *POD* STAROST učiti.

U - označava:

- a) *mjesto* (na pitanje: kamo?) - Idem *U* GRAD.
- b) *vrijeme* (na pitanje: kada?), uz imenice koje i same označuju vrijeme.
  - *U* NEDJELJU idem na utakmicu.
  - *U* MOJE VRIJEME nije se to tako radilo.
  - *U* KOJE DOBA možeš doći?
- c) *način* - Ispričao je sve *U* DETALJE.
- d) *namjeru* - Rekao je to njemu *U* ČAST.

PRED - kazuje:

- a) *mjesto* (na pitanje: kamo?) - Dođi *PRED* KUĆU!
- b) *vrijeme* (na pitanje: kada?) - Zaspao je *PRED* ZORU.

UZ - pokazuje:

- a) *mjesto i pravac prema gore* - Auto je *UZ* JEZERO.
  - Morat ćemo ići *UZ* BRDO.
- b) *društvo* - Lijepo mi je *UZ* TEBE.

ZA - označava:

- a) *mjesto* (na pitanje: kamo?) - Dođi *ZA* MOJ STOL!
- b) *doticanje* - Uhvati se *ZA* MENE! - Držim te *ZA* RIJEČ.

- c) *vrijeme* (na pitanje : kada?) - Vratit ću se *ZA* JEDNU GODINU.
  - Sve se dogodilo *ZA* KRATKO VRIJEME.
- d) *uzrok* - Svađaju se *ZA* SVAKU SITNICU.
- e) *namjera* - Ne radiš to *ZA* SEBE! - Kupi šalice *ZA* BIJELU KAVU!
  - Dao je život *ZA* SLOBODU.